

Noskvalster ?

Nu när jaktsäsongen är i full gång får vi ofta frågor om noskvalster och jakthundar som inte fungerar så bra som ägaren förväntar sig.

Ett litet kvalster

Noskvalster är en liten parasit, ett kvalster, knappt synligt för blotta ögat. Det lever i hundens näshåla och bihålor och kan ge symtom ffa från luftvägarna i form av nysningar, näsflöde, klåda mot nosen och inåtvända dragningar. Försämrat luktsinne är också ett symtom som kan kopplas till noskvalsterinfektion. Många drabbade hundar har förmodligen inga märkbara symtom.

Finns i hela världen

Noskvalstret upptäcktes för första gången i USA på 1940-talet och det finns nu rapporter från i stort sett hela världen. Störst problem har vi av någon anledning i Norge och Sverige.

Ett ökande problem

Vid en undersökning av över 400 obducerade hundar i Sverige, i början av 1970-talet, fann man att ca 2% av hundarna var infekterade med noskvalster. Ca 20 år senare gjordes en ny liknande undersökning på Statens Veterinärmedicinska Anstalt. Man undersökte över 500 hundar i samband med obduktion och hittade hela 21% infekterade hundar. Slutsatsen är att smittan tycks sprida sig mycket bland våra hundar. En stor del av hundarna är vid det här laget smittade även om bara en mindre del av dem visar symtom. Man har även på SVA letat efter noskvalster på rödräv men inte funnit några som varit infekterade. Inte heller katter tycks drabbas av kvalstret.

Smittvägar

Riktigt hur smittan sker vet vi inte men det är troligt att det inte krävs direkt kontakt mellan hundarna. Förmodligen räcker det

med att hundar vistas i samma lokal, som vid utställning, eller använder samma liggplats även om det inte är samtidigt. Kanske kan man överföra noskvalster från en hund till en annan med händerna eller sina kläder. Vi vet inte säkert. Vi vet däremot att allt fler hundar drabbas av noskvalster.

Kvalstret överlever relativt länge utanför hunden. Under experimentella förhållanden har man på SVA, i fuktig miljö, funnit att de överlever minst tre veckor utanför kroppen. Är det däremot torrt så klarar de sig endast några dygn.

Problem att ställa diagnos

Problemet för oss veterinärer är att det inte finns något enkelt och säkert sätt att ställa diagnos. Man kan visserligen ibland hitta kvalster genom att spola näshålan på hunden eller titta in med fiberoptisk utrustning i näshålan. Detta kräver att hunden är sövd.

Man har också tagit fram metoder på SVA för att med hjälp av blodprov kunna se om hunden har antikroppar mot noskvalster. Denna metod är ännu inte kommersiellt gångbar och kan bara användas i mycket liten skala.

Troligen smittade behandlas

Då återstår alltså för oss kliniker att behandla om det är sannolikt att hunden har drabbats. Symtomen som hunden får av noskvalsterinfektion är emellertid inte alls symtom som enbart märks vid noskvalstersmitta. De kan också tyda på infektioner i övre luftvägarna av t.ex. virus eller bakterier. Ofta tycks det dessutom vara så att en hund som drabbas av noskvalster även lätt drabbas av andra infektioner i de övre luftvägarna. Ibland måste man därför behandla både mot noskvalster och mot bakterieinfektioner.

Behandlingsmöjligheter

Hur man behandlar har också varit ett omtvistat ämne. Nu är de flesta insatta förmodligen överens om att

tablettbehandling med medlet Interceptor® tycks vara det lämpligaste valet.

Allvarliga biverkningsrisker

Alternativet är injektioner med ett medel mot skabb på grisar som innehåller ivermectin (vanligast är Ivomec®). Ett medel som inte är avsett att användas på hundar. Nackdelen med detta medel är att det kan ge allvarliga biverkningar på hundarna och till och med dödsfall förekommer. Collie, Shetland Sheepdog och Australian Shepherd är speciellt känsliga raser. Dessutom kräver det upprepade injektioner hos veterinär medan tablettbehandling med Interceptor® kan göras av djurägaren själv. Det gör också att tablettalternativet blir betydligt billigare för djurägaren. Bägge medlen är receptbelagda.

Det finns, så vitt vi vet, inga vetenskapliga undersökningar som visar att ivermectin är effektivare än Interceptor® även om det finns många tyckare i ämnet.

Tablettbehandling att föredra

För oss är därför valet av preparat vid behandling av misstänkt noskvalstersmittade hundar enkelt. Vi väljer att behandla misstänkta och konstaterade fall med tablettbehandling och vi har mycket goda resultat med denna behandling.

De flesta hundar vi behandlar är hundar som har symtom som kan tyda på noskvalster samt hundar som regelbundet umgås med dessa. Det är lämpligt att behandla familjens övriga hundar för att undvika återsmitta.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan sägas att infektion med noskvalster numera är en vanlig infektion som vi inte på något enkelt sätt kan diagnostisera säkert. Vanliga symtom är nysningar, dragningar och nedsatt förmåga att känna lukter. Symtomen kan dock orsakas av andra infektioner som drabbar nosen. Därför behandlas många

hundar utan att vi säkert vet att de drabbats av noskvalster. På Veterinärhuset använder vi som regel tablettbehandling eftersom det är lika effektivt, säkrare och billigare för kunden.